USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **S. S. N.** zastoupený Mgr. Naďou Smetanovou, advokátkou sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2019, čj. OAM-1011/ZA-ZA10-HA10-2018, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2020, čj. 53 Az 21/2019-20,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodl v záhlaví uvedeným rozhodnutím, že se žalobci mezinárodní ochrana dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, neuděluje, a doplňkovou ochranu dle § 14a a § 14b pro existenci důvodů podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu udělit nelze.

[2] Krajský soud v Praze výše uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaný dostál své povinnosti řádně zjistit skutkový stav, neboť shromáždil zprávy o zemi původu zabývající se hrozbou opakovaného trestního stíhání, z nichž plyne, že v případě žalobce není porušení zásady *ne bis in idem* pravděpodobné, což plyne z dlouhodobé praxe vietnamských státních orgánů, které uvedenou zásadu zpravidla dodržují. Krajský soud doplnil, že žalobcem tvrzené pronásledování nemá souvislost s azylově relevantními důvody ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Obava z porušení uvedené zásady pak neodůvodňuje ani udělení tzv. humanitárního azylu. Ani jiné důvody pro udělení humanitárního azylu krajský soud neshledal, přičemž odkázal na tzv.

extrateritoriální účinek práva na soukromý a rodinný život. Samotná skutečnost, že má žalobce na území České republiky manželku a syna, kteří jsou rovněž občany Vietnamu s oprávněním pobývat na území ČR, nepředstavuje případ hodný zvláštního zřetele, pro nějž lze udělit humanitární azyl. K tomu krajský soud doplnil, že žalobce neuvedl žádnou skutečnou překážku (ať již právní, či faktickou), která by bránila manželce se synem následovat žalobce do země původu. Pochybení žalovaného krajský soud neshledal ani v neprovedení žalobcem požadovaného výslechu jeho manželky, neboť ten byl pro danou věc nadbytečný. Odůvodnění aplikace vylučovací klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu shledal krajský soud dostatečným, neboť žalovaným prezentovaný výklad pojmu vážný zločin je v souladu s unijním právem a judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalovaný zohlednil nejen vnitrostátní kvalifikaci trestného činu, ale i mezinárodní dokumenty a především konkrétní situaci a jednání žalobce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[4] Napadený rozsudek je dle stěžovatele částečně nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Dílčí závěr krajského soudu, že další stíhání ve Vietnamu za stejnou trestnou činnost není přiměřeně pravděpodobné, je totiž neodůvodněný, nepodložený ani se neopírá o konkrétní okolnosti případu. Stěžovatel však nesouhlasí ani s věcným posouzením své obavy z pronásledování spočívajícím v možném porušení zásady *ne bis in idem*, přičemž zopakoval žalobní námitku, že žalovaným obstarané podklady tuto obavu nevyvrací. Sám pak nemá objektivní možnost doložit konkrétní případy porušování uvedené zásady. V této souvislosti rovněž odkázal na čl. 9 odst. 2 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU z 13. 12. 2011 (dále „kvalifikační směrnice“), dle nějž za pronásledování může být považováno i nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání. Za takové stěžovatel považuje právě hrozbu dvojího trestního stíhání či odsouzení. Za azylově relevantní důvod pronásledování pak považuje svoji příslušnost k sociální skupině osob, jež jsou ve Vietnamu nežádoucí, neboť jejich hodnotové nastavení a vnímání demokracie je z pohledu vietnamských státních orgánů odlišné od většinové populace.

[5] Stěžovatel je dále přesvědčen, že žalovaný ani krajský soud se řádně nevypořádali s podmínkami pro udělení humanitárního azylu, jelikož dospěli k závěru, že jeho rodinné vazby nelze považovat za důvod pro jeho udělení. Zopakoval, že nutnost vycestovat představuje zásah nejen do jeho soukromého a rodinného života, ale i manželky a nezletilého syna, neboť je vyloučené, aby se s ním přesunuli do Vietnamu. Za zcela nehumánní považuje, aby byl nucen k opuštění území ČR a vrátil se do země, kde nežije od svých 13 let, tuto zemi nenavštěvuje, neboť k ní nemá (vyjma státoobčanské) jakékoliv vazby, a o tamních poměrech v podstatě nemá žádné povědomí.

[6] Ohledně aplikace vylučovací klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu namítl, že se krajský soud odchýlil od dříve vyslovených judikaturních závěrů Nejvyššího správního soudu, přičemž zmínil rozsudek NSS z 1. 2. 2017, čj. 6 Azs 309/2016-28. Ve shodě s žalovaným totiž krajský soud dospěl k nesprávnému právnímu závěru,

že chováním stěžovatele v době výkonu trestu odnětí svobody ani jeho chováním po podmíněném propuštění se není potřeba zabývat, neboť pro aplikaci vylučovací klauzule stačí prokázat, že stěžovatel spáchal vážný zločin a udělení doplňkové ochrany je tak vyloučeno. Tyto okolnosti jsou však dle stěžovatele významné pro úvahu žalovaného, potažmo soudu o tom, zda se dopustil vážného zločinu. V důsledku toho se žalovaný věcně nezabýval možným splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany.

[7] Z uvedených důvodů je dle stěžovatele kasační stížnost přijatelná a důvodná, a proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný předně zmínil, že kasační námitky jsou pouhou reprodukcí námitek žalobních, a proto odkázal na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu. Dále shrnul, že stěžovatelem tvrzené obavy v jeho případě nejsou azylově relevantními. Stejně tak ani rodinné vazby v ČR nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu. Ze shromážděných podkladů pak jednoznačně plyne, že podmínky pro aplikaci vylučovací klauzule byly v případě stěžovatele naplněny. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (usnesení NSS z 26. 4. 2006 čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a z 16. 6. 2021 čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[10] Nejvyšší správní soud neshledal v souvislosti s namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku zásadní pochybení krajského soudu, které by ve smyslu výše uvedené judikatury mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Krajský soud svůj závěr o nepravděpodobnosti dalšího stíhání ve Vietnamu za stejnou trestnou činnost podrobně odůvodnil, přičemž odkázal na dlouhodobou konstantní judikaturu NSS. Z rozsudku krajského soudu v této otázce je tak zřetelné, o jaké důvody krajský soud svůj rozsudek opřel. Napadený rozsudek v tomto ohledu zcela odpovídá požadavkům na přezkoumatelnost plynoucím z ustálené judikatury NSS (např. rozsudky ze 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, či z 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[11] K věcným námitkám týkajícím se obavy stěžovatele z pronásledování Nejvyšší správní soud odkazuje na ustálenou judikaturu, která se obdobnou otázkou obav z návratu do Vietnamu v případě předchozí drogové trestné činnosti zabývala opakovaně, přičemž neshledal důvod se od ní ani v tomto případě odchýlit (usnesení z 6. 2. 2014, čj. 9 Azs 27/2013-27, z 23. 11. 2016, čj. 6 Azs 139/2016-28, rozsudek čj. 6 Azs 309/2016-28, bod 8, usnesení z 25. 5. 2020, čj. 10 Azs 367/2019-31, bod 11, z 22. 4. 2020, čj. 6 Azs 11/2020-31, bod 9, z 14. 10. 2021, čj. 9 Azs 140/2021-32, bod 15). Odkaz stěžovatele na čl. 9 odst. 2 písm. c) kvalifikační směrnice není v jeho věci přiléhavý, neboť i nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání musí mít příčinnou souvislost

s některým z azylově relevantních důvodů taxativně vyjmenovaných v § 12 písm. b) zákona o azylu (obdobně rozsudek NSS z 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, bod 60). Stěžovatel však takový důvod ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem netvrdil. V žalobě pouze zmínil, že v důsledku žití v demokratické zemi může být pod drobnohledem tamních státních orgánů (na což krajský soud reagoval v bodě 27 napadeného rozsudku). Až v kasační stížnosti argumentoval, že takovým důvodem, je stěžovatelova příslušnost k sociální skupině osob, jež jsou ve Vietnamu nežádoucí, neboť jejich hodnotové nastavení a vnímání demokracie je z pohledu vietnamských státních orgánů odlišné od většinové populace. Taková kasační námitka je však ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná. K tomu Nejvyšší správní soud doplňuje, že pro řízení o kasační stížnosti se neuplatní čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU z 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (rozsudky NSS z 11. 7. 2019, čj. 9 Azs 157/2019-24, bod 21, či z 11. 11. 2020, čj. 1 Azs 288/2020-27, bod 18).

[12] K tvrzení stěžovatele, že mu měl být udělen azyl z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že na tuto formu mezinárodní ochrany není právní nárok (rozsudek NSS z 22. 1. 2004 čj. 5 Azs 47/2003-48). Stěžovatel jako hlavní důvod uvedl, že v ČR žije jeho manželka a nezletilé dítě, což však dle rozhodovací praxe NSS udělení humanitárního azylu odůvodnit nemůže. Jak plyne z rozsudků z 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 47/2004-60, a čj. 6 Azs 309/2016-28, bod 9, či usnesení z 18. 2. 2021, čj. 5 Azs 311/2020-29, bod 14, sloučení rodiny, resp. zachování stávajících rodinných vazeb obecně nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by mohl správní orgán humanitární azyl udělit, nejsou-li dány další významné skutečnosti, které by jeho udělení opodstatňovaly (např. přírodní katastrofa či vážné tělesné postižení apod.). K námitce, že jeho návrat do země původu, k níž nemá žádnou faktickou vazbu, je nehumánní, lze odkázat na usnesení NSS z 2. 9. 2015, čj. 1 Azs 178/2015-25, bod 11, dle nějž humanitární azyl není institutem, který by měl být „záchrannou brzdou“, pokud jednotlivec vlastním přičiněním pozbude příslušné pobytové oprávnění.

[13] Nadto, judikatura Nejvyššího správního soudu dovodila, jak uvedl rovněž krajský soud, že zásah do rodinného života cizince může za velmi výjimečných okolností představovat důvod pro mimořádné udělení doplňkové ochrany (rozsudky NSS ze 17. 9. 2010, čj. 2 Azs 14/2010-92, a z 11. 3. 2015, čj. 3 Azs 256/2014-27). Nikoli azylu z humanitárních důvodů.

[14] Ani ohledně aplikace vylučovací klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu krajský soud nevykročil ze závěrů relevantní judikatury (srov. body 39 až 41 rozsudku), včetně stěžovatelem zmiňovaného rozsudku čj. 6 Azs 309/2016-28. Z tohoto rozsudku stěžovatel dovozoval povinnost žalovaného zohlednit při aplikaci vylučovací klauzule jeho dobré chování jak v době výkonu trestu odnětí svobody vedoucí k podmíněnému propuštění, tak i po podmíněném propuštění. Nicméně, takto striktní závěr z rozsudku neplyne, NSS naopak v bodě 15 výslovně zdůraznil, že předchozí výčet kritérií není pro žalovaného nikterak závazný, kritéria musí reflektovat konkrétní specifika případu a uvedený výčet je pouze demonstrativní (srov. i rozsudky NSS z 20. 7. 2020, čj. 9 Azs 131/2020-23, bod 22, a z 15. 10. 2020, čj. 7 Azs 213/2020-25, bod 23).

[15] Věc stěžovatele se nikterak neliší od případů, v nichž Nejvyšší správní soud opakovaně shledal kasační stížnosti směřující proti právnímu posouzení drogové trestné činnosti jako *„vážného zločinu“* nepřijatelnými. V usnesení z 18. 7. 2018, čj. 6 Azs 108/2018-28, bod 12, akceptoval jako dostatečné odůvodnění aplikace vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu, konstatování žalovaného, že *„jednání stěžovatele bylo úmyslné, na výrobě drog se aktivně podílel a činil tak ve velkém rozsahu“*. Žalovaný tehdy, stejně jako v nyní projednávané věci, vycházel z mezinárodních úmluv o boji proti nedovolené výrobě drog a obchodu s nimi a poukázal také na to, že Organizace spojených národů považuje tyto jevy za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a nepříznivé ovlivnění společnosti. Ke shodným závěrům dospěl NSS také v usneseních z 3. 10. 2019, čj. 1 Azs 225/2018-45, bod 14, z 3. 9. 2020, čj. 1 Azs 244/2020-33, bod 14, či z 29. 10. 2019, čj. 3 Azs 354/2019-13, body 12 až 14, z nějž plyne i to, že rozhodnou nemůže být bez dalšího ani skutečnost, že pravomocné odsouzení nastalo již před téměř deseti lety).

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na kasační námitky a krajský soud se v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. bod 53 usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, a bod 18 usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. února 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu